

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)
на тему: «Національна модель обліку та контролю
основних засобів у діяльності лікарняних закладів
(на прикладі ТОВ «Медичний Центр "Медікап"»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН факультету
Пацація Анастасія Тамазіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Сиротенко Наталія Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних ринкових умовах для здійснення виробничо-господарської діяльності та успішного конкурування на ринку підприємства повинні бути забезпечені повною мірою не тільки предметами праці, людськими та фінансовими ресурсами, а й засобами праці. Їх склад і структура визначають вид діяльності та потужність підприємства. Зокрема, досить значну частку активів підприємств становлять основні засоби.

На сучасному етапі розвитку національної економіки, визначальними рисами якого є фінансова неспроможність окремих суб'єктів господарювання, занепад виробничих фондів на вітчизняних підприємствах, знецінення основних засобів та багато інших негативних явищ, викликаних економіко-політичною кризою в Україні на перше місце виходить питання правильної та раціональної організації обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів на українських підприємствах.

Слід відзначити, що незважаючи на велику кількість проведених досліджень, на сьогодні залишаються остаточно невирішеними питання у сфері організації обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів, які потребують негайного розв'язання. Так, зокрема, потребує удосконалення понятійний апарат внутрішнього контролю основних засобів на підприємстві, вимагає уточнення етапності організації обліку та аналізу основних засобів на підприємствах, а також існує потреба в удосконаленні організаційних засад обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів на основі виокремлення й обґрунтування відповідної методики.

Аналіз літературних джерел з питань проведення обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів дозволяє зробити висновок, що чимало праць вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів присвячено вивченню саме цієї теми. Вагомий внесок у вирішення зазначеної проблеми внесли: О.Г. Агрес [1], О.В. Богданюк [3], Л.Б. Боденчук [4], О.В. Бондар [6], Н.М. Бондаренко [7], Т.В. Гільорме [12], Л.В. Гончар [13], С.М. Гречко [17], О.І. Даниленко [18], О.К. Єлісеєва [21], С.П. Карелов [28], О.В. Костюнік [35], Н.В. Кудлаєва [37], Я.В. Орлов [47], О.П. Пархоменко [48], С.Є. Пиріжок [49], Н.О. Потапова [61], Н.Й. Радіонова [67], О.А. Сарапіна [69], К.О. Утенкова [75], О.О. Фальченко [76], Д.І. Юрків [79] та ін. Проте незважаючи на великий спектр проведених досліджень та значні науково-практичні напрацювання, на сьогодні лишається низка питань у сфері організації обліку, аналізу та контролю основних засобів, які потребують подальших досліджень.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні методики та практичного досвіду обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів на прикладі закладу лікарняної діяльності та розробці рекомендацій спрямованих на удосконалення обліково-контрольного забезпечення основних засобів.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- розглянути поняття, класифікацію та оцінку основних засобів;
- дослідити нормативне забезпечення обліку основних засобів;
- з'ясувати проблемні питання обліку основних засобів;

- охарактеризувати ТОВ «МЦ "Медікап"» та визначити особливості обліку руху основних засобів;
- обґрунтувати напрями удосконалення обліку основних засобів на підприємстві;
- описати особливості внутрішнього контролю основних засобів;
- вивчити методiku проведення внутрішнього контролю основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"»;
- проаналізувати забезпеченість та ефективність використання основних засобів на підприємстві;
- здійснити пошук шляхів оптимізації нарахування амортизації основних засобів із використанням апарату економіко-математичне моделювання;
- запропонувати варіанти покращення проведення внутрішнього контролю основних засобів на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження в роботі є процес інформаційного забезпечення обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів. Предметом дослідження в роботі виступають основні засоби, методика та організація їх обліку, аналізу та внутрішнього контролю на підприємстві.

Методи дослідження. Методичну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціально-наукові методи наукового пізнання. Так, за допомогою термінологічного аналізу, порівняння, методу ключових понять були дослідженні теоретичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів. Методи економічного аналізу, табличний та графічний методи було застосовано при вивченні фінансово-економічної характеристики ТОВ «МЦ "Медікап"». Системно-структурний метод було використано для дослідження системи первинних документів, синтетичного та аналітичного обліку основних засобів. Групування, метод вертикального та горизонтального аналізу, коефіцієнтний метод стали основою для проведення аналізу забезпеченості та ефективності використання основних засобів підприємства. Методи наукової абстракції та узагальнення застосовувалися для обґрунтування шляхів вдосконалення обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"».

Інформаційну базу дослідження склали монографії, наукові статті, аналітичні матеріали вітчизняних і зарубіжних вчених в сфері бухгалтерського обліку, економічного аналізу та внутрішнього контролю, первинні документи, реєстри, фінансова та статистична звітність ТОВ «МЦ "Медікап"».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (80 найменувань) та 17 додатків. Загальний обсяг роботи становить 95 сторінок. Основний зміст викладено на 83 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку основних засобів»* розглянуті поняття, класифікація та оцінка основних засобів, досліджено нормативне забезпечення обліку основних засобів, з'ясовано проблемні питання обліку основних засобів.

У другому розділі *«Практичні аспекти обліку основних засобів у ТОВ «Медичний Центр "Медікап"»* проведена загальна характеристика підприємства ТОВ «МЦ "Медікап"», визначені особливості обліку руху основних засобів, обґрунтовані напрями удосконалення обліку основних засобів на підприємстві.

У третьому розділі *«Внутрішній контроль та аналіз забезпеченості та ефективності використання основних засобів на досліджуваному підприємстві»* описано особливості внутрішнього контролю основних засобів, здійснено аналіз забезпеченості та ефективності використання основних засобів на підприємстві, вивчено методика проведення внутрішнього контролю основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"», здійснено пошук шляхів оптимізації нарахування амортизації основних засобів із використанням апарату економіко-математичне моделювання, запропоновано шляхи покращення проведення внутрішнього контролю основних засобів на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумок, можна зробити наступні висновки.

1. У роботі було розглянуто поняття, класифікацію та оцінку основних засобів. Встановлено, що основні засоби – це ресурси, які виражені у вартісній формі та які утримуються суб'єктом господарювання з метою використання в процесі виробництва, постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше одного року чи визначається межами операційного циклу понад один рік, вартість яких зменшується в процесі використання.

Існують різні підходи до класифікації основних засобів, однак за основу підприємствами беруться класифікації закріплені в Інструкції № 291, П(С)БО 7 та Податковому кодексі України.

Підприємства застосовують різні види оцінки залежно від етапів життєвого циклу основних засобів.

2. За результатами вивчення нормативне забезпечення обліку основних засобів зроблено висновок, що в цілому діюча нормативна база задовольняє вимогам господарюючих суб'єктів та дозволяє організувати достеменний облік основних засобів. До загальних недоліків можна віднести зміни, які вносяться регуляторами та не завжди співпадають з календарними періодами, а отже призводять до помилок,

які виникають під час застосування на практиці.

3. Серед проблемних питань, які наводяться в економічній літературі стосовно обліку основних засобів є:

проблеми організаційного характеру, пов'язані з особливостями включення інформації про основні засоби до наказу про облікову політику підприємства, розробкою Графіків документообігу;

проблеми методичного характеру – використання різних підходів щодо оцінки основних засобів з урахуванням особливостей їх використання, відображення господарських операцій на аналітичних та синтетичних рахунках, узагальнення інформації в первинних документах, реєстрах і звітних формах.

4. Ознайомлення з організаційно-економічною діяльністю ТОВ «МЦ "Медікап"» дозволяє відзначити, що дане підприємство відноситься до сфери охорони здоров'я та надає високопрофесійні медичні послуги мешканцям міста Одеси та Одеської області, а також міста Києва у 7 діагностичних центрах.

Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування і є платником податку на прибуток та податку на додану вартість.

ТОВ «МЦ "Медікап"» здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, веде статистичну звітність. Облік автоматизовано з використанням програми «1С: Підприємство 8.3» та сконцентровано в бухгалтерії. На підприємство розроблено та затверджено наказ «Про облікову політику підприємства» та Робочий план рахунків, яким для обліку основних засобів передбачено застосування субрахунків 103, 104, 105, 106 та 109. Для обліку надходження та вибуття основних засобів застосовуються типові форми первинної документації: т. ф. ОЗ-1 та т. ф. ОЗ-3.

Для обліку нарахування амортизації використовується рахунок 13. Для всіх об'єктів основних засобів нарахування амортизації проводиться з використанням прямолінійного методу.

5. До основних проблемних питань, які потребують удосконалення на локальному та загальнодержавному рівнях – це інформаційні дані, які узагальнюються в типових формах первинної документації з обліку руху основних засобів.

З метою покращення організації обліку підприємству запропоновано форму Графіку документообігу, а також використання інвентарних карток та інвентарних списків для обліку основних засобів.

6. У кваліфікаційній роботі розглянуто існуючі методики внутрішнього контролю основних засобів, виділено суб'єктів та об'єкти, які підлягають дослідженню під час перевірки основних засобів, визначено загальні методи, що мають місце під час проведення перевірки основних засобів на підприємствах.

7. З'ясовано, що в ТОВ «МЦ "Медікап"» внутрішнім контролем займається бухгалтерія, на місцях перевірки організуються матеріально відповідальними особами. При цьому зі співробітниками не укладено договори про матеріальну відповідальність. Все це не дозволяє забезпечити якісний та дієвий контроль в місцях експлуатації об'єктів основних засобів.

8. За результатами аналізу встановлено, що в динаміці вартість основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"» зростає. Так, в 2019 році їх вартість збільшилася на

80887 тис. грн., порівняно з 2017 роком, та на 24224 тис. грн, порівняно з 2018 роком. Аналогічна тенденція стосується й зносу основних засобів. Так, в 2019 році знос основних засобів збільшилася на 86426 тис. грн, порівняно з 2017 роком, та на 44226 тис. грн., порівняно з 2018 роком.

У структурі основних засобів ТОВ «МЦ "Медікап"» переважну частку 79,5% на кінець періоду займають машини та обладнання. В динаміці їх частка зросла на 4,17% за весь досліджуваний період.

Якщо проаналізувати ефективність використання основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"», то можна зробити висновок про її зниження протягом досліджуваного періоду. Насамперед, до такого висновку призводить зниження показника віддачі основних засобів, який скорочується щороку. Так, якщо в 2017 році 1 грн. основних засобів давала 3,804 грн. чистого доходу, то в 2018 році 2,499 грн., а на кінець 2019 року вже 2,005 грн. чистого доходу.

В свою чергу, фондомісткість основних засобів ТОВ «МЦ "Медікап"», навпаки, зростає з року в рік: з 0,263 грн. в 2017 році, до 0,4 – у 2018 році та до 0,499 грн. в 2019 році.

Відзначимо, що коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні ТОВ «МЦ "Медікап"» зріс протягом досліджуваного періоду на 0,078 і на кінець 2019 року основні засоби займають 67,3% всього майна підприємства.

9. Результати нарахування амортизації основних засобів із використанням апарату економіко-математичне моделювання дозволяють вказати, що оптимальними методами для об'єктів основних засобів ТОВ «МЦ "Медікап"» є: для комп'ютерної техніки – метод прискореного зменшення залишкової вартості; для комп'ютерних томографів, магнітно-резонансних томографів, транспортних засобів спецпризначення – виробничий метод, для інших основних засобів – прямолінійний метод амортизації.

10. Внутрішній контроль основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"» показав, що актуальною проблемою на сьогоднішній день є перевірка правильності, своєчасності та законності оформлення операцій з основними засобами. Бухгалтерія користується програмою внутрішнього контролю основних засобів для підвищення ефективності використання активів на підприємстві. Але оскільки на підприємстві є об'єкти, які розташовані в різних місцях, то в основному бухгалтери не встигають виконати всі етапи, тому ця перевірка формальна.

З цією метою у роботі були розроблені рекомендації щодо покращення проведення внутрішнього контролю основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"».

Вважаємо, що перераховані заходи дозволять покращити систему обліку та контролю основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"».

АНОТАЦІЯ

Пацація А. Т., «Національна модель обліку та контролю основних засобів у діяльності
(прізвище та ініціали студента) (назва кваліфікаційної роботи)

лікарняних закладів (на прикладі ТОВ «Медичний Центр "Медікап"») .

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою професійного спрямування «Облік,
(шифр та назва спеціальності)

аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний

(назва освітньої програми)

університет. Одеса, 2020 р.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес інформаційного забезпечення обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього контролю основних засобів, особливості обліку основних засобів у ТОВ «Медичний Центр "Медікап"» та напрями вдосконалення, методика перевірки та шляхи підвищення ефективності внутрішнього контролю основних засобів на підприємстві.

Проаналізовано результати діяльності ТОВ «Медичний Центр "Медікап"», забезпеченість та ефективність використання основних засобів.

Запропоновано напрями вдосконалення обліку основних засобів у ТОВ «МЦ "Медікап"», а саме: пропозиції спрямовані на покращення системи документального обліку основних засобів, методики нарахування амортизації, проведення інвентаризації основних засобів. **Ключові слова:** основні засоби, лікарняний заклад, облік, аналіз, ефективність, внутрішній контроль, проблеми, удосконалення.

ANNOTATION

Patsatsiia A. T., « National model of accounting and control of fixed assets in the activities
(students surname and initials) (work title)

of hospitals (on the example of LLC «Medical Center "Medicap"»)).

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and taxation»
(code and name of the specialty)

under the master's program «Accounting, audit and taxation of business activities». – Odessa
(title of master program)

National Economic University. Odessa, 2020.

Thesis consists of three chapters. Object of study is is the process of information support of accounting, analysis and internal control of fixed assets.

Thesis deals with theoretical aspects accounting, analysis and internal control of fixed assets, features of accounting of fixed assets in LLC «Medical Center "Medicap"» and areas for improvement, methods of verification and ways to improve the internal control of fixed assets at the enterprise.

The results of activity of LLC «Medical Center "Medicap"», security and efficiency of use of fixed assets are analyzed.

The following areas of improvement are proposed: accounting of fixed assets in LLC « Medical Center "Medicap"», namely: proposals aimed at improving the system of documentary accounting of fixed assets, methods of depreciation, inventory of fixed assets.

Keywords: fixed assets, hospital, accounting, analysis, efficiency, internal control, problems, improvement.